

KÁVÉESOK LAPJA

IV. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

19. szám

Kiadó és laptulajdonos:
A Budapesti Kávésok IpartestületeFelelős szerkesztő:
Dr. Havas NándorSzerkeszti:
A Budapesti Kávésok Ipartestületének
sajtóbizottsága.

A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy felelőre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő.

Megjelenik:
minden hó 1-én és 15-énSzerkesztőség:
Budapest, VIII. József körút. 38., III. em. 17. Telefon: József 321—05
Kiadóhivatal: Budapest VIII., Kök Szilárd ucca 31.
Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

Iparos mozgalmak

A magyar iparosság életében erős hullámzás, nagyszabású mozgalmakat látunk. A mai súlyos viszonyok mellett ezt egész természetesen találunk, ha a küzdelem a jobb megélhetésért, a terhek csökkentéséért, ipari hiteléért, meg mindazon kérdésekért folyva, amelyek ma husba-vérbe vágnak és a céltudatos gazdasági munkát lehetetlenné teszik.

Hát nem tagadjuk, — ezekről is esik szó, — de a fontos, a lényeges még sem ez, nem ezek a kérdések választják szét a magyar iparosságot két vagy három táborra.

Folytak a gyűlések, röpiülnek a jegyzőkönyvek, feliratok, átiratok, felhívások, amelyek csatlakozást, állásfoglalást hírdetnek abban a világrengető kérdésben, hogy a magyar kézművesiparosság felállítani szándékolt központi szervének „Kézműves Testület” vagy „Kézműves Kamara” legyen a neve.

S míg az iparosság tekintélyes része beéri a „Testület” névvel, addig a másik csoport meg a kereskedelmi és iparkamarai intézmény felrobbantásától sem riad vissza, hogy az új intézményt így nevezhesse.

Valóban nehéz szatirát nem írni.

Ha a dolgok eredetére megyünk vissza, évek óta napirenden van az ipartestületi reform kérdése. Az ipartestületek mai formájukban csak papíros intézmények, amelyeknek minden akarása megakad azon, hogy voltaképpen jogköre nincsen, határozatainak szankciója hiányzik s bár minden iparos tartozik tagjává lenni —, de tovább jőformán állt van kötelezettsége testületével szemben.

Az ipartestületek hatásköre a különféle bejelentéseken és nyilvántartásokban merül ki, azonfelül szabadságában áll a felesleges hatóságokhoz ipari ügyekben előterjesztéseket tenni, amelyeket vagy meghallgatnak, vagy — még többször — nem.

Kétségtelen, hogy ez intézménynek konkrét hatáskörrel való felruházására szükség van, bár elismerjük azt is, hogy vannak ipartestületek, amelyek még mai feladataikat sem bírják teljesíteni, sőt vannak vidékek, ahol ipartestületek egyáltalán nem működnek. Nagyon tudjuk helyeselni azt, ha az új törvény az iparosság kötelező megszervezésén alapul és előírja, hogy minden iparüző valamelyik testületbe köteles tartozni.

Ez alapon kiindulva, az egyes ipartestületeket abba a helyzetbe kell hozni, hogy azok tagjaik érdekét hathatósan szolgálhassák, sőt ha kell, őket fegyvelmezhessek. Az ipartestületi székek intézményének megvalósítása ki fogja küszöbölni azt a sokszor áldatlan és csunya személyes harcokat, amelyek nem egyszer a bíróságok tárgyalóterméiben folynak le, nem nagy épülésére az iparostársadalomnak.

Az ipartestületeket a helyi autonómia szerveivé kell kiképezni és bizonyos közigazgatási feladatok átengedésével a helyi közigazgatás szerveit mentesíteni. — Ily módon a közigazgatás szempontjából az ipar-

testületek értékes szolgálatokat fognak teljesíteni, főképp, ha megfelelő kiképzett és az ipari kérdésekben jártas személyzet alkalmazására mód adatik.

Szándékosan kerüljük e gondolat részletezését annál is inkább, mert nem egy ily tartalmu javaslat fekszik a döntésre hivatott tényezők előtt.

Ha pedig a törvénynek ez a része megvalósult, akkor lehet beszélni egy központi szervről, ha ilyenre egyáltalán szükség van.

Evtizedek hosszú során a kereskedelmi és iparkamarák töltötték be e központi szerv szerepét.

Ma a mozgalmak vezetői, a kamarák ily irányú munkásságát nem találják kielégítőnek, mert a kamarák nemcsak ipari, de kereskedelmi érdekeket is képviselnek és e minőségükben sokszor a két csoport ellentétes érdekeinek képviselőit, nem pedig valamelyik álláspont 100 százalékos érvényesítésére törekcsenek.

Ami ebben az állításban vád, azt mi voltaképp előnynek látjuk. Bármennyire szükségesnek és hasznosnak látjuk az iparos érdekek intranzigens képviselőit, a gazdasági élet törvényeiből tudhatjuk, hogy az intranzigens álláspont vajmi ritkán valósítható meg. Az élet a megalkuvások sorozata és a jó kormányzat első feladata, hogy a különféle érdekeket egyensúlyba hozza.

Ha a különböző érdekeltségek kívánságai és szükségletei egy törvényes és semleges szerv retortáján átszűrve és összes vonatkozásaikban feldolgozva kerülnek a döntésre hivatott tényezők elé, sokkal gyakorlatibb és a reális viszonyokkal számoló elintézésre van reményünk, mintha egy egvoldalu érdekesoport kér intézkedést, amelyet különböző vonatkozásaiban előbb tanulmányozni és bírálni kell.

Ha a felállítani szándékolt kézműves központi szerv komoly munkát akar végezni, akkor ő sem tehet mást, mint ma a kamarák, amelyek minden kérdést úgy általános közgazdasági, mint a különféle érdekeltségekre való viszonylatában bírálnak el.

Mert ha nem így jár el és minden felvetett lehető és lehetetlen ideát minden kritika nélkül igyekezik, nem lesz más, mint egy postahivakul teljes súllyal képvisel és érvényesíteni tal — mely beadványokat továbbít. Erre pedig kétségtelenül szükség nincs.

Ha pedig a kérdést szakszerűség szempontjából bírálnak el, az ország minden részén elszórt, a helyi viszonyokat közvetlenül ismerő, kiváló tudású tisztviselőkkel rendelkező kamarák munkája feltétlenül értékesebb lesz, mint az ország összes iparosainak gondját vállalni akaró központi szervé, melyre a tervezetek szerint minimális létszámú személyzet van kontemplálva és amelyet minden-ünnen el fognak árasztani teljesíthető és teljesíthetetlen kérelmekkel.

Már az eddigi propaganda folyamán hibáztatjuk azt, hogy a kérdést úgy állították be, mintha az iparosság sorsának jobbrafordulata attól függ, lesz-e kézműves központi szerv

vagy sem? Oly nagy reményeket fűztek és rúznak ez intézményhez, melyeket legjobb működése esetén sem fog tudni beváltani. Akkor pedig mi lesz?

A magunk részéről sem szükségesek, sem fontosnak nem látjuk e szerv felállítását annál kevesebbé, mert amint általánosságban tapasztaljuk, a nyilvános étkezési üzemek ipari érdekeinek képviselőit az összes általános érdekképviselőtben nagyon gyöngö.

Nem is vesszük ezt zokon, mert ezek az üzemek nem illeszthetők azon sablonba, melyet az u. n. „kézművesiparról” megalkottak. Így magunkra vagyunk hagyva és főként fővárosi intenzív működő szerveink útján igyekszünk elintézni bajainkat.

Teljes tárgyilagossággal kell megállapítanunk azt is, hogy az étkezési iparok kerüseit az ország összes kamarái, mindenkor teljes szakszerűséggel s jömdulattal bíráltak el és a magunk részéről, még akkor is, ha a mi egyoldalú kéresemket nem is tette teljesen magáéva, hálával és köszönettel ismerjük el a kamarák értékes munkáját.

Mi nem sokat várunk az új központtól, — de ha meglesz, természetesen a törvény rendelkezéseink alávetjük magunkat.

De bármint álljon is a dolog, feltételezve, hogy a magyar ipari élet legkiválóbb intézménye létesül, nem értjük azt a rettenetes harcot, amelyet a címkérdés váltott ki.

„Kamara vagy testület” — a jelszó és ezért borult fel a magyar iparosság békéje, melyre Trianon szomorú idején oly nagy szükség lenne.

Tény, hogy a „kamara” elnevezésnek az e címen működő törvényes intézmények bizonyos tekintélyt és fényt szereztek. De meg vagyok győződve, hogy a „Testület” is kelto tekintéllyel fog bírni, ha ily megfelelően fog működni.

Nem a szón mulik, de a tartalom és a kifejtett munkán. Vagy talán ebben a kérdésben is az egykori miskolci eszmadia szellemé kísért, aki táblájára kiírta: „eszmadia és kéjgáz!”
Mészáros Győző.

Az őszi munkaévad megkezdése

(Előjárósági ülés 1928. szeptember 25.)

Az őszi beköszöntével ipartestületünk újból megkezdte munkásságát és szeptember 25-én előjárósági ülést tartott.

Mintha ez az előjárósági ülés az egész ipartestületi élet tükkörképét akarta volna mutatni, oly kaleidoszkopszerűen kerültek az egyes tárgyak napirendre. Gyász és öröm, jubileum és tanonfefelszabadítás, ipari és oktatási kérdések gyűltek halomra a nyári szünet alatt és bőséges anyagot nyújtottak a tárgyalásra.

Az előjárósági ülést Mészáros Győző elnök vezette, megjelentek: Dr. Szivák Pál iparhatósági biztos, Losonczy Gusztáv, a Budapesti Kávésok Aruforgalmi Rt. ügyvezető-elnöke,

BUDAPESTI
Telefon: József 462—63
462—64
462—65
323—07

KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

VII., ROTTENBILLER UCCA 3'

A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója.
Tojás-osztály.RÉSZEVENYTÁRSASÁG
Telefon: József 338—91
346—68
350—16
Sürgőnycim: „Közvet Budapest”

A legkiválóbb sörkülönlegesség
Szent István Porter-Sör
a Polgári Serfőző gyármánya!

Frenreisz Antal alelnök, Gál Arnold szakosztályi alelnök, Pallai Miksa főpénztáros, Böhm Ferenc ellenőr, Gerő Aron, Grosz Ödön, Hajós Samu, Klauber József, Nagy Sándor, Lissauer Gyula, Neumann Lajos, Neufeld Károly, Ottó Dezső, Thék Károly előljárási tagok.

Elnök az ülést megnyitva, kartársi melegséggel köszöntötte az előljárási tagjait, kérve őket a közérdekű munkában való részvételre, úgyszintén dr. Szlovák Pál iparhatósági biztos urat, kinek további jóindulatát reméli. A jegyzőkönyv hitelesítésére Gerő Aron és Hajós Samu előljárási tagokat kérte fel, majd bejelenti, hogy Bodó Adolf, Steiner Marcell, Horti I. Károly és Szeiffert Antal elmaradásukat kimentették.

Az 1928. évi június 27-én tartott előljárási ülés jegyzőkönyve felolvastatván, megjegyzés nélkül helybenhagyott.

Ezután Mészáros Győző elnök szólásra emelkedett és a következő beszédet mondotta: — Abban a szomorú pillanatban, amikor számos év óta először hiányzik körünkől Strausz Miksa kartársunk, barátunk és testvérünk derűs, mosolyos arca, alig találók szavakat a fájdalmas gyászbeszéd bejelentésére. A felettünk rendelkező felsőbb akarat, az Uristen hatalmas keze, amiben mindnyájunk hite szerint meg kell nyugodnunk, idő előtt ragadta el Strausz Miksát. Ugy hiszem fájo sebeket tépek fel, ha felsorolom, ki volt nekünk Strausz Miksa és mit jelentett nekünk, kávésoznak, az ő derűs mosolya, szeretetreméltó egyénisége. Ez a hely kötelez engem arra, hogy megemlékezzem róla, aki mint barát, mint kartárs, mint iparúzó, mindenkinek szeretettel megnyerte, lebilincselő modorával mindenkinek szívében élt és oly emléket hagyott hátra, amely az ő névtől iparunk legjobbjai sorába iktatja, akit pótolni nem fogunk tudni. Elvesztettük azt a barátot, akihez húsz éves kapesok fiztek; aki tudja, hogy ez az utolsó húsz év iparunkban mit jelentett, tudja, hogy vele iparunk életének egy szakaszát tettük sírba.

Szerénységével, csendes munkával járt közöttünk és lelke szépségével bearányozta egész körét. Amikor tőle bueszunk, a baráti szeretet emlékeivel köszönünk el és emléket szívénkbe zárjuk. — Jelentem, hogy a gyászoló családhoz részvétiratot intéztünk, a temetésen megjelentünk és elköltözött barátunktól ott bueszunk. Javasolom, hogy Strausz Miksa emléket jegyzőkönyvünkben örökítsük meg.

Losonczy Gusztáv felszólalva, a következőket mondotta:

— Mélységes fájdalommal tölt el, amikor erről a nemes barátunk elhunytáról kell megemlékeznünk. Hozzá engem is mély barátság fűzött, mert Strausz Miksa, ez a puritán beületes ember mintája volt a derék beületes iparosnak és barátnak, s halála mindannyiunk szívébe markolt. Javasolom, hogy az elnök gyönyörű szavai szösz szerint vétessenek az új és jegyzőkönyvébe és a jövőben Strausz Miksa halála évfordulóján az előljárási valamelyik tagja emlékezzék meg az elvesztett barátunkról.

Az előljárási két beszédet felállva, mély megindulással hallgatta végig és az előterjesztett indítványokhoz egyhangulag hozzájárult.

A napirend következő pontja Kohn Alfréd, Hergár Emil, Mózes Sándor, Fodor Sándor, Schwarz József és D. Totk István felszabadult tanoncok segéddeavátása volt.

Dr. Szlovák Pál iparhatósági biztos lelkes szavakkal méltatta a felszabadítás jelentőségét és figyelmeztette őket a reájuk váró kötelezettségekre hazánk és iparunk után. — Majd Mészáros Győző elnök fejtette ki az iparunk munkásaival szemben támasztott követelményeit és a munkakönyvek átnyújtásával őket segéddekké avatta.

Főtákkár jelenti, hogy Steuer Marcell alelnök 1 művészi festményt és Harsányi Adolf volt ipartársulati elnök 3 darab, a kávésipar történetére vonatkozó metszettel adományoztak. Az előljárási köszönettel veszi tudomásul az iparhoz való ragaszkodás e jeleit és megbizja az elnökséget, hogy ezt az adományozó urakkal közölje.

Varga Imre államtákkár előléptetése és Bodó Adolf alelnököt leánya esküvője alkalmából levélben üdvözöltük. Helyeslőleg vétett tudomásul.

Elnök közli, hogy Katona Gyula előljárási tagot abból az alkalmából, hogy a Club kávéházban 25 éve működik, üdvözölte, a kávéházban emléktáblát lepleztünk le és a mai nap estéjén tiszteletére társasvacsorát rendeztünk. Indítványozza, hogy az előljárási e példaadó munkásságról az ülés jegyzőkönyvében emlékezzék meg. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Főtákkár bejelenti, hogy a Szent István hétre a zenélési záróra meghosszabbítását kérelmeztük és meg is kaptuk.

Az idegenforgalmi kongresszus megnyitására Mészáros Győző elnök jelent meg a testület képviselőjében.

A berlini kávészövetség szeptember 3—5-én Lipesületben tartott közgyűlésére meghívta ipartestületünket. A meghívásnak nem volt módunkban megfelelni és így üdvözlő levéllel mentettük ki magunkat.

Elnök közli, hogy a wieni kávéosok ipartestülete szept. 27-én ünnepli elnökének, Eggher Ferenc kereskedelmi tanácsosnak 60-ik születésnapját és elnökségének 26 éves évfordulóját. Az ünnepélyre ipartestületünk is meghívta, részvételünk be is jelentettük. Kéri az előljárási tagjait, hogy a küldöttségben vegyenek részt.

Főtákkár felolvasta a szakiskola igazgatójának a tanév megkezdéséről szóló jelentést, melyhez hozzászólván,

Elnök sajnálattal állapítja meg, hogy az elnökség mindent megtett, hogy a tanoncok alkalmazása lehetővé tétessék. Hirdetések útján tanoncokat toborzott, felhívta a kartársakat tanoncok alkalmazására, sajnos a testület tagjai e felhívásnak nem feleltek meg, mert most lenne tanonc, de nincs tanonctartó. A kávéfőző és továbbképző tanfolyamokra még szomorúbb az eredmény, mert azokra senki sem jelentkezett. Ha ez az indolencia nem szűnik meg, fontolóra kell vennünk a tanonciskola beállítását. Még mindig reméli azonban, hogy a kartársak megszívlelik ezt a súlyos figyelmeztetést.

Frenreisz Antal elnök felfogásához hozzájárul.

Pallai Miksa nem látja a helyzetet oly kétségbejónak, Nem indolenciának, de a gazdasági viszonyoknak tudja, je a helyzetet.

Hajós Samu teljesen elfogadja elnök álláspontját, a kávéfőzők és felirónok kiképzését is nagyon fontosnak tartja.

Klauber József a rendelkezésre álló anyag gyöngeségének tudja je a munkaadóknak a tanonctartásból való huzódózását.

Gál Arnold régi hibának tartja, hogy a testület tisztán pincéretanonciskolát tart fenn. A kávéházaknak nemcsak pincérekre van szükség, de elsősorban kávéfőzőkre és felirónok-re, ilyenrekké eddig senki sem gondoskodott. Ilyenek kiképzését sürgeti.

Lissauer Gyula nem tudott tanoncot kapni. Jó lenne, ha a lap útján ismertetnék a tanonctartással járó kötelezettségeket.

Böhm Ferenc felszólalása után

Dr. Szlovák Pál a szakiskolai tankönyvek beszerzését teszi szóvá. Kívánatos lenne, ha ezeket az iskola szerezne be és kölcsönkép adná ki a tanulóknak.

Nagy Sándor a kávéfőzők kiképzését említi fel.

Elnök a vitát berekesztve, megállapítja, hogy az elnökség elment a végső határig. Ha vannak is ma még munkások, ezek kiöregednek és pótlás nincs. Így leszünk a felirónokkal is. A kérdést továbbra is napirenden tartja, a jövőben javaslatot fog tenni és a tankönyvek ügyében is tárgyalni fog a szakiskola igazgatójával.

Az ipartestületi munkaközvetítő július és augusztus havi munkásságáról szóló jelentés tudomásul vétetett.

Elnök rámutatva a munkanélküliek számának folytonos emelkedésére, felhatalmazást kér, hogy a munkanélküli alkalmazottak javára a múlt években megindított gyűjtést újból megkezdhesse. Az előljárási a felhatalmazást megadja és egyben felhívja a testület tagjait, hogy a gyűjtésben minél hathatósabban vegyenek részt.

Főtákkár ismerteti az 1928. évi V. teikk néme ly intézkedéseinek végrehajtása (nök, gyermekek, fiatalok) munkájának szabályozása tárgyában kiadandó rendelettervezetet és az ipartestület részéről benyújtott felterjesztést. (L. lapunk más helyén.) Az előljárási a felterjesztésben foglaltakhoz helyesléssel hozzájárul.

Napirendre kerültek a kézműves testület létesítése mellett és ellen érkezett különböző átiratok, melyeket az előljárási tudomásul vett.

Elnök jelenti, hogy a kártyavigalmi adó ügyében előterjesztéssel fordult a székesfőváros tanácsához, minek elintézését a legközelebbi napokban kívánja szorgalmazni.

Főtákkár felolvassa a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a pénzbedobásos telefonautomaták felállítására vonatkozó rendeletét (l. lapunk más helyén.) Az előljárási megelégedéssel állapítja meg, hogy az ipartestület eljárása sikeresül járt.

A felállítandó iparosnyugdíjintézet tárgya-

ra statisztikai számlálólapok küldettek szét, amelyeknek egy részét a tagok nem küldötték vissza. Elnök felkéri az összes kartársakat, ban a m. kir. népjóléti miniszter úr felhívására, hogy a megküldött lapokat mielőbb száraztassák vissza.

A november hó folyamán rendezendő „Magyar Hét” rendezőbizottsága ipartestületünk részvételét kéri és a szeptember hó 27-én tartandó értekezletre meghív.

Elnök jelenti, hogy készségesen hajlandók vagyunk a Magyar Hét akcióit támogatni, de ez legfeljebb propaganda tekintetében lehetséges, amennyiben késznek nyilatkozunk a felhívásokat a kávéházak helyiségében kifüggeszteni. Az értekezleten való megjelenésre pedig Nagy Sándor előljárási tagot kéri fel. Helyeslőleg vétett tudomásul.

Főtákkár bemutatja a nyári szünet folyamán beérkezett rendeleteket és hatósági leiratokat:

a) Az alkalmazottak óvadéka tárgyában kiadott miniszteri rendeletet;

b) A székesfővárosi előljárási értekezletnek határozatát a lafarestaurant ügyében;

l) A kenyér és sütemény forgalombahozatala tárgyában kiadott rendeletet, amelyeket az előljárási tudomásul vesz.

Elnök jelenti, hogy az italmérsi törvény módosítása tárgyában beadott kérvény elintézésére iránt el fog járn a pénzügyminisztériumban, valamint a jvédéki rendelet elleni mozgalomból esalakoztunk.

Az Idegenforgalmi Szövetségnek a ruhatárak és illemhelyek tisztántartása ügyében ipartestületünkhöz intézett — és lapunkban már közzétett — átiratát az előljárási az összes kartársok figyelmébe ajánlja.

Elnök felhívja az összes kartársakat, hogy a testület hivatalos lapját: a „Kávéosok Lapját” támogatassák úgy, hogy a mint hirdetésű orgánura — szállítók figyelmét hívják fel. Az előljárási elnök felhívását az összes kartársok figyelmébe ajánlja.

A székesfővárosi tanácsának az 1928. évi járda foglalkási díjakat tartalmazó határozata tudomásul vétetett.

Az iparsó ellenőrzése körül felmerült panaszok rendezése iránt beadvánnyal fordultunk a m. kir. pénzügyminisztériumhoz.

Végül elnök bemutatja a m. kir. Színművészeti Akadémia megkeresését, melyben szegénysorsú növendékei részére ingyenes reggeli és uzsonnakávé kiutalását kéri és egyben felkéri a kartársakat, hogy úgy ezt a kérelmet, valamint a többi hasonló kulturális célú kérelmeket saját részükrol is teljesítsék. Az előljárási a felhíváshoz hozzájárul.

A napirend ezzel véget ért, mire elnök az előljárási ülését befejezettnek jelentette ki.

Hivatalos rész

»

Telefon-automaták ügye

M. kir. kereskedelemügyi miniszter.
30234/X. 5. 1928. szám.

A budapesti kávéosok ipartestületének
BUDAPEST.

Mult hó 18-án kelt 670—928. számú beadványára értesitem az ipartestületet, hogy a pénzbedobásra működő nyilvános állomások létesítését ugyan a Magyar telefonautomata részvénytársaságnak átengedtem. Emellett azonban a m. kir. posta is létesít ilyen állomásokat, de csak abban az esetben, ha a nyilvános jellegű helyiség tulajdonosa, vagy bérleje az állomás felállítására nézve a nevezett részvénytársasággal bármi okból megegyezni nem tud s emiatt azoknak felszerelését az előfizető kifejezetten a posta által kívánja.

Az ipartestület tagjainak megfelelő tájékoztatása végett közlöm, hogy új állomás berendezése esetén ilyen készülék alkalmazását az előfizető szabadon választhatja, azt a posta külön díj nélkül felszereli. Már meglevő állomás készülékének kicseréléséért a tényleges költségeket, de legalább a készülékesre 16, illetőleg külterületen 20 pengő tarifális díjat kell megfizetni.

Az állomás használatáért havonként 10 pengő alap- és a megszámlált beszélgetések díján felül még 1 havi 4 pengő külön díj esedékes.

Megjegyzem, hogy a nyilvános táblás állomásnál a posta a megszámlált beszélgetések díjából előfizető részére a havi számlában nem tiz, hanem 20 százalékos térítést ad.

Budapest, 1928. évi szeptember hó 21-én.

A miniszter helyett:

Dr. báró Szalay Gábor s. k.
a m. kir. posta vezérigazgatója.

Alapított 1896-ban
Herzka, Halász és Berger
vas és rézbutor-gyár
Budapest, V., Lipót-körut 10.
Teljes kávéházi és szállóai berendezések.

Huszonöt évi munka megbecsülése

(Katona Gyula jubileuma.)

Intim családi jellegű ünnepség színhelye volt szeptember hó 25-én déli egy órakor az újonnan renovált és megnyitott Club kávéház. A zsufolásig megtelt tágas helyiségben a hatóság, a kartársak, a barátok, a főpincéri kar, az alkalmazottak, a család és mit legelsősorban kellett volna említenünk: a vendégek nagy táborra lelkesen ünnepelték Katona Gyula előjárósági tagot abból az alkalomból, hogy immár negyedszázada vezeti a Club kávéházat és a súlyos idők és nehéz megpróbáltatások ellenére kitartott ezen az őrhelyen s mint az iparhoz, a műhelyhez való ragaszkodás mintája például szolgálhat a mai konjunktúrás, a vállalkozásokot eseregetető világban.

Mint már jeleztük, a Club kávéház zsufolásig megtelt az ünneplők seregével. Megjelentek: *Hollász Elemér dr.*, az V. ker. előjárója, *Mészáros Győző* ipartestületi elnök, *Frenccs Antal*, *Steuer Marcell* alelnökök, *Pallai Miksa* szövetségi elnök, *Losonczy Gusztáv*, az Áruforgalmi Rt. ügyvezető-elnöke, *Gerő Aron*, *Hajós Samu*, *Deák Elemér*, *Schäfer Dezső*, *Hösz János*, *Szörög Sándor* ipartest. tagok, *Walter Károly* főigazgató, *Hauswirth Ödön*, az Orsz. Ipargyegetület alelnöke, *Wirth Zsigmond* a Kávémérő Ipartárs. elnöke, *Kucsera Mihály*, annak titkára. A Főpincérek Orszá-

Katona Gyula

gos Egyesülete részéről: *Hajdu Vilmos* elnök, *dr. Kollmann Dezső* ügyész, *Hajdu Antal* titkár, *Braun Lajos*, *Arany Lipót*, *Hajdu Hugó*, *Fischer Adolf*, *Szalai Károly*, *Kohn Oszkár*, *Lany Ferenc*, *Csnyra Lajos*, *Rezső Jenő*, *Jelenffy Sándor*, *Kállai Armin*, *Koncz Gyula*, *Nagy Izidor*.

A különféle szállítócégek részéről: *Kunstler Mór*, *Somogyi Dezső*, *Barát*, *Hacker*, *Kammermayer*, *Elek*, *Sabatini*, *Bán Willy*, *Fried*, *Bodor Aladár*; végül *Kánya Sándor* szerkesztő és *dr. Havas* főtitkár.

Természetesen a Katona család teljes számmal és a kávéházi vendégek, akiknek nevét nem állott módunkban följegyezni.

Elsőnek *Mészáros Győző* ipartestületi elnök állott fel szólásra és baráti szeretettől eltelt szavakkal köszöntötte a jubilánst:

Igen tisztelt közönség! Kedves jó Barátunk! A Budapesti Kávésok Ipartestülete nevében és annak megbízásából emelkedett érzéssel és végtelen örömtől eltelve, köszöntem téged k. Barátom a mai napon. — Te k. Barátom, akinek életét mindenkor követendő például állíthatom mások elé, aki a legalacsonyabb fokozatokon keresztülhaladva, becsületes munkáddal elérted, hogy a főváros a ragyogó üzletének tulajdonosa és e város közéletében álló polgára lettél. Az élet oly sok keserűséggel juttat nekünk, hogy boldog érzéssel ragadjuk meg azt a pillanatot, amikor a hétköznapi élet elmenekülve, Velel kartársunkkal és Barátunkkal ünnepelhetünk. Te k. Barátunk, szorgalmaddal magad teremtetted meg azt, ami vagy. — Ez a mi iparunk büszkesége. Amint iparodnak mestere vagy, oly megértő munkaadója voltál alkalmazottadnak. — Mindenkor szeretettel és megértéssel gyakoroltál azokkal szemben, akik ezt megérdemelték. — Iparunknak oly katonája voltál, aki annak becsületét mindenkor csak gyarapítottad. —

**PASCHKA ÉS TÁRSAS-
HEIM H.
RT.**

**BUDAPEST V.
MARIA VALÉRIA - U. 10
TELEFON
2236-28**

Legmodernebb
napellenző-
és
ponyvásdör-
szerkezetek.

Disztrácskerítések

Mocznik mustár a legjobb!!

Mindenkor az egyenes úton jártál, becsületesen szolgáltad mesterségedet és a főváros közönségét.

Huszonöt évet töltöttél el e helyen és most új köntösben nyitod meg kávéházadat. Nem lekiésménylendő dolog az, ha valaki egy fél emberöltőn át dolgozik egy helyen, küzd gondokkal, megpróbáltatásoknak teszi ki magát. A nehéz idők elmúltával, amikor kávéházad kapui új fényben nyílnak meg, emléktáblával jelöljük meg huszonöt évi becsületes munkád emlékét. Építsd tovább iparunk hírnevét, légy családodnak koronája, ipartestületünk erős bástyája, fővárosunk és hazánk közbeesülésben álló polgára. Szeretünk és becsülünk virágait hoztuk eléd, élvezd azt még számos éveken keresztül. Az Uristen segedelme kísérjen életed további útjain át!

Az elnök beszéde folyamán, amelyet lelkes taps és éljenzés többször félbeszakított és követett, lehullott a márvány emléktábla leple, amely a következőket tartalmazza:

„1903 1928.

Katona Gyula úrnak

25 éves

kávémesterei

működésének megörökítésére

szeretettel és megbecsüléssel

állítja

a Budapesti Kávésok Ipartestülete

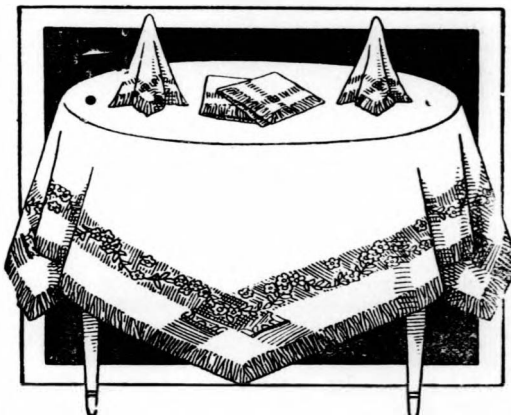
1928. szeptember havában.”

Ezután *dr. Kollmann Dezső*, a Főpincérek Országos Egyesülete nevében szólalt fel, aki részt kíván az ünnepségből *Katona Gyula* munkatársai nevében. Ünnepli a jubilánst, aki huszonöt év mester munkájával jót, szépet és kultúrát alkotott. Ebben a házban, ahol kedvesség, figyelem és szeretet honol, a munkások nevében szívvvel, szeretettel kíván minden jót és óhajta, hogy a következő negyedszázad oly sikerrel virágoztassa fel a kávéházat, amint *Katona Gyula* a maga erejével birtalokt.

Hollász Elemér dr. ker. előjáró az V. kerület lakosságának nevében üdvözli a kerület jeles polgárát, aki áldozatkészséggel és polgári kötelességtudással a kerület felvirágoztatásához hozzájárult. A kávéipar a főváros jellegzetes ipara. Nincs egy ipar sem, amely ily jellegzetes lenne, amely itt fejlődött virágzóvá. Amikor *Katona Gyula* eddigi munkásságát hálással elismeri, kívánja, hogy még számos éven át fejthessen ki ily hasznos működést és emelhesse a főváros fényét.

Wirth Zsigmond a fővárosi kávémérők és kifőzők ipartársulata nevében meleg szeretettel üdvözli a jubilánst, kívánva, hogy ezek a jelzők és elismerő szavak őt még sokáig díszítsék. Az Uristen áldását kívánja.

Stern Sándor f. bizottsági tag: A hatóság, a kartársak, a munkatársak üdvözlései után a szomszéd, a jóbarát üdvözlését hozza. A kávéház születésekor itt volt, emlékszik, a mikor *Katona Gyula* először tette ide a lábát. Ez idő óta éveken át küzdött, dolgozott kitartással és ambícióval. A sok jó mellett súlyos megpróbáltatásban is volt része. Huszonöt év után ma ünnepeljük ezt az érdekes munkát. A fényes kávéház a világosság jegyében nyitott

6 személyes prima pamutdamaszt étkező-készlet 15⁰⁰

kizárólag kávéosok és vendéglősök részére.

Kerül és damasztrozokban nagy választék.

Pincérkabátok, konyhatörök, hangorlik

legolcsóbban

GUTMANN J. ÉS TSA

cégnél

BUDAPEST, RÁKÓCZI ÚT 16.

Árjegyzéket ingyen küldünk.

meg és kívánja, hogy ez vezesse a következő huszonöt éven át is.

Bem Béla felszolgáló a kávéház személyzete nevében köszöni meg a munkaadó jóságát, amelyet annyiszor volt alkalmunk élvezni. Szívénél melegével tartotta fenn a rendet. Átnyújtja az alkalmazottak márványtábláját azzal, hogy mindenkor szeretettel fognak jó főnökükre gondolni.

Biró Vilmos a kávéház vendégei nevében — akik mindennap idejárnak — örömet fejezi ki az ünnepség felett és Isten áldását kívánja továbbra is. — Végül

Katona Gyula meghatottan köszönte meg az iránta nyilvánult sok szeretetet és megtiszteltetést, 25 év előtt erősebb és fiatalabb volt, de az élet nem kímélte meg a bánattól, de örömet is juttatott neki. Célkitűzése a szorgalom, becsületes munka és polgári kötelességteljesítés volt és ha végítésként a jelenlevőkön, úgy érzi, hogy szebb jutalmat nem nyerhetett, mint a barátok és kartársak elismerését. A Mindenható áldását kéri erre az egyesülésre, amelyben a hatóság, ipartestület, munkások fognak baráti jobbot és köszöni ezt a szép napot, a melyet szívébe fog zárni.

Ezután a társaság a *Katona* család tagjainak szíves invitálására a dúsan megrakott bufféhoz vonult, ahol poharat ürítettek a jubiláns egészségére.

Az előjárósági ülésen történt megemlékezésről külön tudósításunk szól.

NOSZLOPI

finom pék- és cukrászsüteményei elismerten legjobbak

Üzemtelep: VI., Sziv ucca 13.

Telefon: Lipót 901-74.

ÖZV. BERKOVITS KÁROLYNÉ

papírárgyára

Budapest, VII., Sip ucca 4. • Tel.: J. 425—31.

Hektograph sokszorosító, papírszalvéta, tálpapír, étlap, block, fogvájó, billiárdgolyó, dákó, dominó, sakk, törv. védett fémkeretes ujságmappa és az összes kávéházi kellékek elismert legolcsóbb beszerzési forrása.

Este 8 órakor a *Britannia* szálló aranytermében mintegy száztagú társaság gyűlt egybe az ott rendezett társasvaesora. Az ipartestület számos tagja *Mészáros Győző* elnökkel az élen, *Steuer Marcell* alelnök, *Pallai Miksa* szövetségi elnök, dr. *Szlovák Pál* iparhatósági biztos, *Bittner János* kormányfőtanácsos, a kereskedelmi és iparkamara alelnöke, *Hauswirth Ödön*, az Orsz. Iparegyesület alelnöke, dr. *Zboray Miklós* ügyész, *Losonczi Gusztáv*, a Bp. Kávécsok Aruf. Rt. ügyvezető-elnöke, *Kemény Imre* igazgató, a Főpincérek Országos Egyesületének küldöttei *Hajdu Vilmos* elnök és dr. *Kollmann Dezső* ügyésszel élükön, számos szállítócég képviselője, *Walter Károly* főigazgató, *Pósch Gyula* és *Kónya Sándor* szerkesztők és még sokan mások, úgyszintén a Katona család tagjai.

A megjelent hölgyek névsora a következő: özv. *Pálffy Danielné*, *Katona Gézné*, dr. *Katona Lászlóné*, *Katona Vilmosné*, *Herzog Janka* és *Róth Jenőné*.

A kedélyes hangulatban elköltött vaesora folyamán elsőnek *Mészáros Győző* elnök szólt fel. Felköszönti *Katona Gyulát*, aki 25 éve üzi iparát. Ez a vaesora ünnepi vaesora, amikor egy érdemes kartársat ünnepelhetünk. Ez az ünnepelés kötelessége az ipartestületnek, mert nemcsak a lakokat kell győztetni, de ki kell keresniük azokat a momentumokat, amelyek biztatásul szolgálnak. Ipartestületünk *Katona Gyula* érdemes munkásságát nem bírja másként megörökíteni, minthogy díszes okmányban ismeri el és tanúsítja, hogy méltó mestere iparának. Amikor ezt az okmányt átnyújtja, legjobb kívánságait ismételi és kéri az ünnepelt legyen továbbra is a kávéipar lelkes, szorgalmas oszlopa.

A *Kónya Zoltán* iparművész által rajzolt díszes oklevelet átadva, lelkes eljenzés fejezte be elnök szavait.

Dr. *Szlovák Pál* iparhatósági biztos: Csendes ember jubileumára ültünk össze, hogy megillető módon becsüljük meg e napot. Huszonöt év jubileumáról van szó. Meleg szavakkal és érzéssel kívánom üdvözölni ezt a puritán férfit, akinek félszázados jubileumot kívánok az ipar és hazánk örömére.

Bittner János kormányfőtanácsos, a kereskedelmi és iparkamara üdvözlését tolmácsolja. Mint aktív ipariú, nagyon tudja méltányolni, mit jelent egy huszonöt éves ipari múlt, amelyet hazánkban oly kevéssé méltányolnak. A kávéipar Magyarországon első helyen áll és annak ily kitartó munkásai megérdemelnek minden elismerést.

Hauswirth Ödön az Orsz. Iparegyesület részéről, örömmel látja a kölcsönös megbecsülést és szeretetet, amely ez ünnepségen megnyilvánul.

Dr. *Katona László* mély hálával tölti el az az ünnepeltetés, melyben családjuk fejét részelteti az ipartestület, aki mindig a munka embere volt. Ipara iránti szeretetét az is bizonyítja, hogy egyetlen fiát is erre az iparra nevelte.

Steuer Marcell örömmel vett részt a délutáni ünnepelésben, ahol a hatóság és a kartársak üdvözlése mellett az alkalmazottak is résztvettek főnökük ünnepelésében. Kiemeli a hatóság képviselőjének, *Halász Elemér* előjárónak megjelenését. Hálásan ismeri el *Katona Gyula* érdemeit iparunk előhaladásában. Nehéz időköt éltünk, de ezek elmúltak és reméljük, hogy most már nem térnek soha vissza. Az új generációt élteti.

Pallai Miksa husz éves barátság jogán szól fel. Felidézi a múlt megpróbáltatásainak emlékeit, amelyekben át kellett esnie. A Magyar Kávécsok Országos Szövetsége nevében adja át jókívánságait.

Dr. *Kollmann Dezső*: A munka diadalát és eredményeit ünnepeljük. A munka szent, aki dolgozik, annak eredményt kell elérni. Aki dolgozik, a haladást szolgálja. Meghajtja *Katona Gyula* előt a Főpincérek Orsz. Egyesülete zászlóját és neki további eredményeket kíván.

Walter Károly főigazgató elsősorban a jelenlévő hölgyekről emlékezik meg. Majd *Katona Gyulát* üdvözli, aki a szakiskolát husz év óta támogatja, mert mindig küldött tanoncot az iskolába.

Ezután dr. *Havas* főtitkár olvasta fel Kö-

nig Jenő és neje üdvözlő táviratát.

Losonczi Gusztáv örömmel látja az ipartestület kötelékében virágzó szeretetet és összetartást. Ez büszkeséggel tölti el és erre a szellemre írta poharát.

Dr. *Zboray Miklós* szellemes felszólalásában disszidens hangot üt meg, amikor vitába száll azokkal, akik a munka nemességét hangsúlyozzák. Három év óta nem dolgozik és megállapítja, hogy ez a legjobb. Az ünnepelt ne kövesse az elhangzott tanácsokat, hiszen már abban a korban van, hogy nézhesse, ahogy mások történetek. Csak egy munkából kíván részt, a nemzeti munkából és kívánja, hogy ebből a munkából a nemzet minden fia vegye ki a maga részét.

Sztruhács Miklós a Club kávéház személyzete nevében, mint az ő esáladjának egyik tagja, kér részt az ünnepelésből.

Gál Arnold humoros felköszöntőjében a kávécsokokat mint feltalálókat ismerteti. *Katona Gyulát* mint fiatal, ambiciózus jubilánst ünnepeli.

Katona Gyula mély megilletődéssel köszöni ezt a napot. A feljéle áradó szeretetet örökké meg fogja őrizni. Nem az ünneplés embere, a munka volt jelszava és ezzel akarja viszonzani az élvezeti szeretetet.

Dr. *Havas* főtitkár az ipartestület összetartó munkájára, annak céltudatos vezetőire és elnökére írta poharát.

Hajdu Vilmos köszönetet mond *Mészáros Győző* elnöknek, hogy alkalmat ad az ipar ünnepében való részvételre.

Katona István a felszólalásokat kiegészítve, saját és családja nevében mond köszönetet az ipartestület vezetőinek, *Mészáros* elnöknek, dr. *Szlovák Pálnak*, *Bittner János* ömeltősiágának, a Főpincérek Országos Egyesületének, dr. *Havas* főtitkárnak a szép napért. — Az est fényéért hálásan mond köszönetet a házigazdának, *Németh Aladár* úrnak.

Mészáros Győző a zárszó jogán szól fel. A mai ünnepséget szépé tette a fiandéri keret, amelyet *Németh Aladár* köszön meg. Dr. *Zboray*val polemizálva, a munka nemességét és demokráciáját hirdeti. A munka zászlóját tűzze ki dr. *Zboray* és valamennyien örömmel követjük.

Németh Aladár dr. *Zboray* felfogását követi. Mert az egész este állott és hallgatta a felszólalások sorát. Sajnálattal látja, amikor az idegenforgalmi kongresszuson a külügyminisztérium képviselője kijelenti, hogy az idegenforgalmat bénító vizumok átlórését mi nem kezdeményezhetjük. Ha a külügyminisztérium állásfoglalását összehasonlítja a Budapesti Kávéipartestülettel, akkor azt látja, hogy az ipartestület sohasem riad vissza a kezdeményezéstől és sikereket ért el. Erre az ipartestületre írta poharát.

Ezzel a felszólalások véget értek. A vaesora végetével a társaság *Katona Gyula* meghívására a Club kávéházba vonult, ahol kedélyes beszélgetésben még sokáig ült együtt.

Külön fel kell említenünk a *Britannia* szálló intim helyiségét, az elsősorban elkészített ételeket és italokat, amelyek *Németh Aladár* kartársunk kiváló szakértelmét dicsérik.

SZAKKÉRDÉSEK.

ROVATVEZETŐ: KATONA ISTVÁN

Vigalmi adó

Ha azon a jóformán végeláthatatlan soron végigtekintünk, melynek címtábláján „kávéházi adónemek” díszlenek, egy régi, de nem kedves ismerőst nem mulaszthatunk el külön üdvözölni: a vigalmi adót.

Hogy a kávéház fényűzési üzeme, hogy a tojásvaesora, de még a vajaskenyér is kimonodtan luxus, az nem ujság nekünk, eleget sirtunk érte és miatta, de sajnos, ez a külön meg nem értett meg a lerázásra, itt még egy kicsit türelemmel kell lennünk. Van azonban egy adónem, amely halvaszülettségénél fogva ma már határozottan elérkezett a temetés terminusához, egy adó, amelyet olyan idők szültek, melyeket az egész világon *Loarnók* és *Kollog-paktumokkal* akarnak eltusolni, kitorolni az emberek emlékezetéből. Bizony, a háború, amely iparunkat olyan mélyen vetette vissza fejlődésében, a főbűnös ebben a ránk szakadt és azóta már csak szokásból és bürokratikus kényelemszeretettől rajtuk ragadt nyavalyában is.

Mindannyian jól emlékszünk még a boldog békeidők éveire, amikor is mindezekből a roskadásig agyonkomplikált adminisztrációtól mentes volt a kávé és amikor a vendég is boldogabban vette a kezébe a kártyát, vagy dákót, mert annak árában nem szerepelt fekete mumusként a „vigalmi adó.” Akkor még hangosok voltak a kártyaszobák, dultak

a tekeütközetek és reggelig esattogtak a dominókövek, no meg a játék jól jövedelmező kereset volt a kávésnak is. Eggy kis tulzással talán azt is lehetett mondani, hogy a játék jövedelme a házbér megfizetésének egyik támasza volt.

A háborus rendeletek azonban egy esapásra „rendet teremtettek” e téren is. A kávéházakat agyonrendszabályozták, a világitást leredukálták, az anyagokat pompás nevé, de gyenge alban minőségű pótlékokkal eserélték fel — és többek között, last, but not least, behozták a vigalmi adót.

Ezek szerint aztán nemcsak annak kellett vigalmi fizetni, aki bálozott, vagy bározott, (ami talán nem is lett volna olyan égbekiáltó igazságtalanság) nemcsak az adózott, aki színházba vagy moziba merészkedett menni, hanem igenis, aki egy izgalmas partie sakknak durálta neki magát. A főváros betársult a kávéházakba, betársult még pedig oly módon, hogy nem vett részt a munkában, a bajban, a jajban, a regieben, — ezzel szemben részesedett az üzeme minden egyes funkciójának jövedelmében. És itt nem bizonyult vártami szerénynek, annyi szent. A vigalmi adó a forgalom esekély 25 százalékát vitte el és ezzel egy esapásra becsukódtak a kávéházak kártyaszobái is. A békés, esendes, polgári játék teremt felcsérték a konjunktura rohanó lovain szüggoldo hazardörök, a gomba képpen felburjánzott a klubok és körök helyiségeivel, amelyek mindent nyujhattak, amit nekünk, a nagy ellenőrzés silya alatt, adunk nem volt szabad. Itt nem volt kötelező a szerény világitás, fűtési takaréksóság, itt nem kötötte őket semmi józan rendszabály, amely tiltja a hazárdirozást, a mindent egy kockára feltevést és ez a családok ezreinek lett temetője.

Igaz, el kell ismerni, itt is volt vigalmi adó éppen úgy, mint nálunk, de ez a látszólagos egyenlőség alapjában véve épp oly igazságtalanságot rejtett magában, mint G. B. Shaw egyik híres mondása: „A törvény igazságos, egyaránt tiltja a gazdagnak és szegénynek, hogy a hid alatt haljank.” A klubok és mindenféle hangzatos egyesületek a pinka gazdag jövedelméből bőven fedezték minden egyéb kiadásait és olesó, potom pénzen áruba boesáttott vaesorákkal csalták fel áldozataikat, akiknek letörését nem egyszer követte gyors egymásutánban a revolvergolyó.

Ma ismét más a helyzet; a nagy konjunktura elmúlt, mint egy lidéres álom és nagyobb szegénységet, lerongyoltságot hagyott maga után, mint azt a legjózanabbak is elképzelték. Ma panganak a klubok és más ilyen, a játkészenvedély ördögére bazirozott egyesületek kártyatermei, a kávéházak elárult kártyaszobái azonban még sem vették fel régi képüket.

Ma már egyszerűbb az adminisztrációnk is, a kinzó ellenőrzések is elmúltak, még sines sok köszönet benne, a helyzet nem akar javulni.

Hol van tehát ma a baj?

Elsősorban ott, hogy a lakásokban üzött játék teljesen mentesül minden adótól.

Mi sem egyszerűbb, mint venni kártyát és akár iparszerűen is, lakásokban társaságot toborozva, vigan élvezni a mindenféle adó alól teljes mentességét, megkárosítva ezzel a fővárost, amely ilyen átlakon jelentős adóösszegetől esik el, de megkárosítva az ezer tehertől roskadó kávéházakat, melyek a nagy adó nyomása alatt nem tudnak sehogysen a békénily közelébe sem kapaszokzni.

Kettőt lehet és kell tehát szorgalmaznunk, minden igyekezetünkkel: vagy megszüntetni teljesen ezt az amugy is rég idejét multa adónemet, vagy ha az még nem volna időszerű, úgy az egyenlő elbánás alapján kiterjeszteni azt a legszélesebb körökre is. A megoldás is kézenfekvő, hiszen itt van a pezsgóadó példája, amelynek a termelénél való lerovása minden visszaélést, kibuvást lehetetlenné tett.

Addig pedig álmodozunk, ha mást nem tehetünk, arról, milyen szép is, jó is lesz, ha a kávéházak kártyaszobái megint átvehetik szerepüket, ha a játék megint polgári, józan, ellenőrzés alatt álló lesz — és ha ebből valamieske jut nekünk is. *Katona István.*

Vidoni Testvérek és Társuk

Magyar Szalámigyár, Debrecen

világhírű

szalámikülönlegése!

Kapható:

Budapesti Kávécsok Árúforgalm R.-T.
Budapest, VIII., József körút 38. — Tel. J. 392—77

MODERN KÁVÉHÁZ

nem képzelhető el modern gépek nélkül! Óriási anyag- és személyzet megtakarítás! A mellékelt ábra szerinti szab. kávédaráló nálunk üzemben megtekinthető.

A darálószerszék első-rangú, végtelen finom szabályozó szerkezettel ellátott.

Állandóan frissen darált kávé.

Mayer Hermann és Hirschler

kávéházi, vendéglői konyhaberendezések
Budapest, VI., Teréz körút 48. sz.

A budapesti kávéskok ipartestületének szakiskolájának jelentése

Tekintetes Ipartestület!

Az 1928–29-ik iskolai év első hónapjáról jelentésemet az alábbiakban van szerencsém tisztelettel megtenni.

A beiratást folyó hó 10-én megkezdtük és folyt 19-ig, amely napon a rendes tanítás vette kezdetét.

Beírtam az I. osztályba 13, a II. osztályba 16 és a III. osztályba 13 tanoncot.

A múlt évben járt tanulók közül a mai napig még 9 tanonc nem jelenkezett beírásra. A továbbképző tanfolyamokra — sajnos — egyetlen egy sem jelentkezett és így az elnökség nemes főrekvése és jó szándéka továbbra is csak óhajítás marad. Pedig a kávéipar fejlődése és ipari munkakörének terfoglalása feletle kívánatosnak tesz a továbbképző tanfolyamok közül legalább az általános szak-tanfolyam minél hathatósabb felkarolását, hogy kartársaink a szakésművészetben, a borkészítésben, a pincemunkálatokban és a felszolgálásban minél alaposabban és minél tökéletesen szakismeretet gyűjtsenek. Most, amikor a kávéipar teljesen átfejlődött étermes kávéiparrá, szinte elengedhetetlen a jövő nemzedéknek ily irányú szakszerű kiképzése.

Tanári testületünkben csak annyiban történt változás, hogy *Fuchs Elemér* m. kir. szó-lészeti és borászati felügyelő ur a borászati tanításáról lemondott és örült dr. *Szabó Mihály* Arisztid m. kir. szó-lészeti és borászati felügyelő ur volt szíves elvállalni.

A felfolyt 1927–1928-ik iskolai évben kidolgozott és a tekintetes Ipartestület által is elfogadott új tanítási tervet jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urhoz még június hó 15-én felterjesztettem, azonban ez ideig még nem érkezett vissza.

Az új tanítási terv szerint a heti órák száma 3-mal szaporodott, amennyiben a szakésművészetet heti 3 órában s a borászatot is heti 3 órában kívánjuk tanítani.

A tanítás sikerének biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy a tanoncok az oktatásnál használt tankönyveket, kivétel nélkül megszerezzék. Eddig ezt nem tudtuk elérni, mert a tanoncok nem vették meg és sürgősségre azal válaszoltak, hogy keresetükből nem tudják beszerezni és a főnök urak nem hajlandók helyettük a költségeket viselni. Tisztelettel kérem a tekintetes Ipartestület, kegyeskedjék ez irányban bennünket támogatni. A tankönyvek ára egy-egy fiúnál 25 pengő.

A leventeoktatás folyó hó 23-án kezdődött. Mint ismeretes, a leventekötelesek száma a 70-et meghaladja. Vasárnap 10–12-ig van a leventeoktatás olyképpen, hogy a leventekötelesek fele az egyik vasárnap, másik fele a másik vasárnap jön oktatásra. Valójában tehát 1–1 levente minden második vasárnap részesül oktatásban. Ez olyan kedvezmény, mely eléggé nem méltányolható és a melynek megtartása végett még áldozatot is kell hoznunk. Mert ha a hatóság megszűntetné e külön oktatást, az esetben leventekötelesek alkalmazottainkat, tanoncainkat és segédeinket, minden vasárnap és ünnepnap, sőt még hét-köznapokon, az esti órákban is behívják oktatásra. Epen azért tisztelettel kérem a tekintetes Ipartestület, kegyeskedjék odahatni, hogy a leventék az oktatásra pontosan eljárjanak.

Jelen jelentésem szíves tudomásul vételét kérem és vagyok teljes tisztelettel:

Budapest, 1928 szept. 24.

Walter Károly
főigazgató.

Az iparban, valamint némely más vállalatban foglalkoztatott gyermekek, fiatalok és nők védelméről szóló 1928. évi V. t.-cikk életbeléptetése

A kereskedelmi és iparkamara útján érkezett hozzánk az 1928. évi V. t.-c. egyes rendelkezéseinek életbeléptetéséről szóló rendelettervezet.

A törvény és a tervezet alaprendelése a következő:

a) este tíz órától reggel öt óráig gyermekeket, fiatalkorúakat és nőket foglalkoztatni tilos;

b) az alkalmazott gyermekeknek, fiatalkorúaknak és nőknek legalább egymásra következő tizenegy órai, meg nem szakított éjjeli pihenőidőt kell engedni, amely éjjeli pihenőidőbe az este tíz órától reggel öt óráig tartó időnek bele kell esnie. (48. §.)

Bennünket leginkább a tervezet 20. §-a érint, mely a következőket tartalmazza:

„Esti tíz és reggeli öt óra között szállodákban (penziókban) csak harminc évesnél idősebb, vendéglőkben, tejivósarnokokban és cukrászdákban csak huszonegy évesnél idősebb nőket szabad foglalkoztatni.

Az előbbi bekezdésben említett nők munkaidője, a munkaközi szüneteket nem számítva, egy-egy napon tíz óránál és egy-egy héten hatvan óránál több nem lehet.

A tervezet többi §-ai az éjjeli munkaszünet megrövidítésének kérelmezése körüli eljárást, munkásjegyzék kiállítását, munkaidőrend készítését, külön nyilatvatások vezetését írják elő, ami természetesen az iparüzés újabb megterhelését és bürokratizálását jelenti.

A tervezetre vonatkozólag ipartestületünk a következőkben fejtette ki véleményét:

781–28. szám.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara tekintetes Elnökségének

BUDAPEST.

Folyó év augusztus 28-án 31.172. számú felhívására az iparban, valamint némely más vállalatban foglalkoztatott gyermekek, fiatalok és nők védelméről szóló 1928. évi V. t.-c. egyes rendelkezései, valamint az ezekkel kapcsolatos biöntető intézkedések végrehajtása céljából kiadandó rendelettervezet tárgyában a következőket jelentjük.

Teljes mértékben átérzük és méltányoljuk az 1928. évi V. t.-c.-nek a felsorolt munkás csoportok szociális helyzetének javítását célzó intézkedéseit, de a tervezet és az üzemek egész munkásságát befolyásoló rendelkezések és az előírt bürokratikus intézkedések mellett attól kell tartanunk, hogy azok végrehajtása során oly nehézségekkel és hatósági eljárásokkal fogunk találkozni, amelyek oda fognak vezetni, hogy a megvédeni szándékoltt munkáskategóriák az üzemekben való alkalmazástól teljesen el fognak esni.

Hangsúlyozni kívánjuk azt, hogy a munkásoknak a kávéházakban kifejtett tevékenysége nem vehető azonos elbírálás alá a szorosan vett „kézművesipari” munkával. Míg ugyanis a kézművesiparban a kiszabott munkaidő tényleges munkásságot jelent, addig az élelmezési iparban sokszor csak a munkásnak az üzemben való jelenlétére van szükség. Az étkezési üzemek természeténél fogva a munkás tevékenysége bizonyos időszakokra koncentrálódik, ezen kívül pihen és vár. — Így tehát voltaképp a kérdés szabályozása alkalmazástól ezeket az iparágakat külön lennének elbírálандók.

A gyakorlatban legnagyobb nehézséggel a törvény 12. §-a, illetve a tervezet 4. §-ának végrehajtása fog járni, amely a tanoncoknak a szakmában való kiképzését teljesen lehetlenné teszi.

Az ipartestületünk kötelékébe tartozó cafferestaurantokban a meleg étel kiszolgáltatása tulajdonképpen az esti órákban és ez időnek 10 óra utáni (színházi vacsora) részére esik. A törvény, illetve a rendelet életbeléptetése esetén megtörténhetik, hogy a fiatalkorú tanoncok egész tanideje alatt a meleg étel kiszolgáltatását nem is látja, még kevésbé áll módjában az ekörüli teendőket elsajátítani.

Hasonló, vagy még súlyosabb a helyzet a női alkalmazottakról illetőleg, akik a kávéházi üzemekben javarészt takarítási és tisztogatási — szóval háztartási — munkát végeznek. S míg a háztartási munka (eselédmunka) semmiféle korlátozás alá nem esik, addig ugyanez a kávéházakra nézve csak bizonyos korhatáron felül lehetséges.

Bár a rendelet 20. §-a a törvény 19. §-ával szemben a kávéházakban foglalkoztatott nők korhatárát 24. évben szabja meg, e rendelkezés megbénítja a korhatáron felüli nők alkalmazását is, mert lehetlenné teszi a szakmában kezdő és kevésbé gyakorlott — ilymódon olesőbb női munkaerők beállítását.

A kávéház éjjel-nappal nyitva álló, folyamatosan üzem lévén, személyzetének ily kategorizálása állandó nehézségekre és vitákra ad alkalmat.

De különben is az egyes napszakok forgalma más és más karakterű, más a nappali közönség és más az esti. Hogy állhatunk be egy 24 évét betöltött nőt éjjeli felirónóknak, akiknek alkalmuk sem volt az éjjeli forgalom lebonyolítását látni. Ez a rendelkezés az illetőt kezdővé degradálja és visszaveti a tanoncok eléjére. Ily módon a nők kényelme túlságos mértékben is meg lesz óva, azonban kereseti és megélhetési lehetőségei esőkkennek, ha ugyan teljesen meg nem szűnnek, mert e rendelkezés megnehezítvén a nőmunkások alkalmazását, ezeket a nők által betöltött munkahelyekre férfiak alkalmazását teszi szükségessé, ami a munkanélküli nők számának szaporítását idézi elő és növeli mindazokat az erkölcsi veszélyeket, amelyek a nők munkanélkülségének a következményei.

De semmiféle erkölcsi szempont sem szól e rendelkezés mellett, mert maguknak az iparüzőknek elemi érdeke, hogy semmiféle erkölcsi kifogás alá eső személyeket, akár 24 éven alul, akár felül, ne foglalkoztassanak.

A tervezet 13., 14., 22., 23., 25., 26., 28. — 35. §§-ában részletesen előírt bejelentési, nyilvatartási munkarend-szerkesztési és kifüggesztési formalitások oly nagy mennyiségű bürokratikus teendőkre kötelezik az egyes iparüzőket, hogy e kötelezettségek végrehajtása egész adminisztrációt és személyzet beállítását tenné szükségessé. A nyilvános étkezési üzemekben, ahol a személyzet sürül fluktuál, sőt sokszor csak ideiglenesen alkalmazott kiegészítő személyzetet alkalmaznak, minden egyes személyzetváltozás oly komplikált irodai munkát jelent, amely súlyos terhe és felelőssége az üzemek tulajdonosainak. E kötelezettségeknek minél egyszerűbb formában való megállapítását látnok kívánatosnak.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a nyilvános étkezési üzemek munkája egész külön elbírálást igényel. Ez okból tisztelettel kérjük a tekintetes Elnökséget, kegyeskedjék azt az álláspontot képviselni, hogy az 1928. évi V. t.-cikk életbeléptetése — a törvény 40. §-ában foglalt felhatalmazásnál fogva — a nyilvános étkezési üzemekre nézve halasztassék el, illetőleg ez üzemekre vonatkozólag az érdekeltségek esetleges meghallgatása után — külön végrehajtási utasítás dolgoztatásáig ki. Budapest, 1928 szept. 25.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Havas Nándor s. k. Mészáros Győző s. k.
főtítká. elnök.

Stauffer

emmentháfi doboz sajt
Világmarka!

„THONET-MUNDUS”

EGYESÜLT MAGYAR HAJLÍTOTT FABUTOR-
GYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok

kávéházak, vendéglők, szállodák számára,
közismerten legelsőrendű kivitelben.

Hacker és Társa

chinnezüst- és alpakkaárúk

Budapest, VII., Síp-u. 6.

Telefon: József 354–55.

A wieni Kávésipartestület elnökeinek jubileuma

Szeptember 27-én ünnepelte a wieni testvértestület érdemes elnökeinek: *Eghker* Ferenc kereskedelmi tanácsosnak 60-ik születésnapját és elnöki működésének husz éves fordulóját. A wieni kartársak ezt az alkalmat megragadták, hogy közfiszteletben álló elnökök iránt érzett ragaszkodásukat kimutassák. — Ausztria határain is tútejedő ünnepélyt rendeztek, amelyre nemcsak az osztrák ipari élet vezetőit, a vidéki kartársakat, de a berlini, budapesti és prágai testvértestületeket is meghívták.

Ipartestületünk elnöksége a meghívást elfogadta és felhívására szept. 26-án a délután 2 órakor induló bécsi gyorsvonattal: *Mészáros Győző* elnök, *Losonczy Gusztáv* ügyv.-elnök, *Pallai Miksa* szöveg. elnök, *Steuer* Marcell, *Hajós Samu* és dr. *Havas Nándor* főtitkár utaztak el. A kedélyes beszélgetésben gyorsan elmúlt utazás után, 6 óra után érkezett a társaság Wienbe, ahol a pályaudvaron *Aldor* alelnök, *Riedl*, *Pollak*, *Wessely*, *Stieber* előjárósági tagok és *Schill* Károly titkár fogadták. A rendelkezésre álló autókön a Grand Hotelben fenntartott szállásokra hajtottak, ahol már várták őket az Opera „Rózsalyog” előadására szóló jegyek. Egy művészi élvezettel telt est után a társaság *Stieber* Károly kartárs „*Splendid*” kávéházába vonult, ahol kitűnő vacsora várt. Innen egy rövid órára *Pollak* Ottó kartárs „*Palmenhof*” kávéházába ment át, ahol érdeklődéssel nézte a látképe bécsi éjjeli életet.

Másnap — esütörtök délután — *Pollak* és *Wessely* kartársak autójával és az ő vezetőiükkel a *Kobenzl*-re rándultak ki, ahonnan élvezettel nézték a gyönyörű kilátást. Visszajövet az autók Wien város ujjannan épített lakásnegyedén át hajtottak, amelynek új modern stílusa, praktikus építése valóban imponáló látványosság.

A jubiláris ünnepség a 17 kerületben levő Zögernitz-Casino ünnepi termében folyt le, ahol közel 300-an jelentek meg.

Megjelentek Ausztria ipari életének összes fényezői, a városi tanács, ipari egyesületek, rokonszámak képviselői, ipartestületünk kiültségének külv., *Bondy*, a prágai kávésszövetség alelnöke.

A megnyitói beszédet *Aldor* alelnök mondta, aki megindult hangon változa *Eghker* elnök husz éves működésének egyes fázisait. — Majd átadta a testület ajándékát, egy értékes briliánsgyűrűt.

Ezután megindult a felszólalások sorozata, amelyeket először *Seitz*, Bécs város polgármestere nyitott meg, aki a hídepitők kongresszusáról jött el. Magasröptű beszédében változa a közélet emberének kvalifikációját és megállapította, hogy az ünnepelt mindenkor hűséges sáfára volt iparunknak. *Zajos „hoeh”* kiáltások, nagy taps követte a polgármester beszédét, mely után sorra állottak szólásra az egyes kiküldöttek, akik megbízóik üdvözléseit tolmácsolták.

Az elsők között volt *Mészáros Győző* ipartestületünk elnöke, aki német nyelvű beszédében mutatott rá a két testület közötti sok évtizedes kapcsolatra és arra a baráti érintkezésre, melynek *Eghker* elnök mindenkor hathatós támazsa volt. Ha politikai és gazdasági kapcsolataink szét is szakadtak, a barátság szálai még erősebbek lettek. Meleg szeretettel köszönti a jubilánst és üdvözlözi a testületet, amely büszke lehet elnökére.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után folytatódott a felszólalások és üdvözlések hosszú sora s az éjfélutáni órákra járt az idő, amikor a társaság szétoszlott.

Kiküldötteink ezután még *Stieber* kartárs meghívására egy feketére tértek a *Splendid*-be. Másnap pénteken délelőtt a küldöttek az ipartestület helyiségében jelentek meg, ahol *Schill* Károly titkár fogadta őket és megmutatta az érdekes arékespártnokot és az értékes *Mária Terézia* és *I. Károly* császárok által az 1700-as években kiadott diplomáikat.

A délután 2 órakor történt elutazás előtt a pályaudvaron *Eghker* elnök, *Aldor*, *Stieber*, *Pollak*, *Wessely*, *Riedl* kartársak és *Schill* titkár jelentek meg, akik baráti érzéssel mondtak „Istenhozzádot” a távozóknak.

A vonat elindult és a társaság este félnyolc után két szép nap emlékével gazdagabban ért be a keleti pályaudvarra.

Gyűjtés a munkanélküli kávéházi alkalmazottak javára. A munkanélküliek száma a nyári üzemek bezárásával ismét óriási mértékben megnőtt. Az előrelátható nagy nyomor enyhítésére ipartestületünk gyűjtését újra megindítja és felkéri a kartársakat, hogy heti járulékaikat újból küldjék be ipartestületünk irodájába.

TÖKÉLETES

AZ **Optima** JÁTÉKKÁRTYA

GYÁRTJA: **HAMBURGER és BIRKHOLZ** PÁRISER NYOMDASZATI ÉS KÉPVITELTÁRSASÁG BUDAPEST

TELEFON L. 902-57, 903-46, 913-40.

HIREK

Miről ne feledkezzék meg?

Október 1-én esedékes az italmérsi illeték IV. negyedévi részlete.

Október 5-ig megfizetendő az angusztszi lakbér III. részlete.

Október 6-ig esedékes a nem átalányozott zenés kávéházak vigalmiadója.

Október 10-ig befizetendő az adóközösség tagjainak fényezői forgalmi adója.

Október 15-ig fizetik a fényezősi adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek. Befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti és rokkantellátási adó.

Október 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

A munkanélküli alkalmazottak javára való gyűjtés újból megkezdődik!

Rendelje meg a Magyar Kávésok Évkönyvének 1929. évi IV. évfolyamát.

Strausz Miksa † Egy igaz embert fettünk szeptember hó 18-án sirba, aki mindnyájunk igaz barátja, iparunk régi szorgalmas munkása, minden szép és nemes ügynek önzetlen, odaadó támazsa volt. Strausz Miksa a Szabadság kávéház érdemes tulajdonosa, ipartestületünk előjárósági tagja, szeptember 16-án elhunyt. Strausz Miksa abból a régi gárdából való volt, aki a szakma gyakorlását „pikauk” kezdte és fokozatosan haladt előre az ipari és társadalmi megbeszélés fogkozatain. Ugy ipari, mint társadalmi körökben mindenki szerette, tisztelte szerény modoráért, nemes jó szívéért. Mint családapa rajongásig szerette nejét és hét gyermekét. Elhunyt minden oldalról óriási gyászt váltott ki, mit láttunk a szept. 18-án végbement temetésén, amelyen ipartestületünk tagjai *Mészáros Győző* elnök vezetése mellett csaknem teljes számmal, a rokonok, barátok alkalmazottak és a Szabadság kávéház vendégei zsufolásig megtöltötték a temető szertartási termét. — A gyászszertartást *Abrahamsohn* főkátor és az egyházi énekkar kísérete mellett dr. *Weisz* főrabbi végezte, aki fájdalomtelt beszédben bucsuztatta Strausz Miksát. A nyitott sírnál *Mészáros Győző* ipartestületi elnök a fájdalomtól megrendülten mondt meg hatott szavakat, amelyekben utolsó Istenhozzádot mondott a kartársnak, a felelhetlen barátnak és a nemes férfiúnak. Utána dr. *Kollmann* Dezső, a Főpincérek Országos Egyesületének nevében bucsuzott az egyesület disztagjától, alkalmazottai jóságos ajától. — Ugy a Budapesti Kávésok Ipartestülete, valamint a Budapesti Kávésok Aruforgalmi Részvénytársasága, a napilapokban közzétett gyászjelentéssel fejezték ki gyászukat.

A Magyar Kávésok Évkönyvének 1929. évi IV. évfolyama közkívánságra a folyó év őszén újból megjelenik. Az évkönyv, mely az ipar körében szükséges tudnivalókat, iparunk helyzetét ismertető cikkeket, valamint a hatósági döntéseket, úgyszintén az év folyamán kiadott rendeleteket szöszereint tartalmazza, nélkülözhetetlen segéd-könyve minden iparüzőnek. Természetesen bőséges cimanyag, a kávésipar sorsát intőző hatóságok, úgyszintén a fővárosi és vidéki kávéházak pontos névsora teszik teljessé a könyvet. Előjegyzéseket már elfogad lapunk szerkesztősége.

Felhívjuk t. kartársaink figyelmét a Budapesti Kávésok Aruforgalmi Rt-nak lapunkban megjelent közleményére, mielőtt teaszükségletét fedezné.

A szakiskola tanévének kezdete. A beiratások befejeztetvén, szakiskolánk 1928–29. évi tanévét megkezdette. Sajnálattal látjuk, hogy a tanoncok száma a mult évinél is kevesebb. Ebből arra kell következtetnünk, hogy a munkaadók nem iratták be összes tanoncukat, de arra is, hogy kartársaink nem tették magukévá azt a felhívást, hogy tanoncokat alkalmazzanak. Iparunk érdekében ismételten felhívjuk kartársainkat, hogy úgy szerződöttetett tanoncokat irassák be, valamint tanoncokat alkalmazzanak.

Statisztikai adatok beküldése. A m. kir. népjóléti minisztérium felhívására immár második ízben küldöttünk szét statisztikai kérdőlapokat, melyekben az iparosnyugdíjra vonatkozó adatok bevallását kértük. E felhívás ellenére kartársaink egy tekintélyes része a megküldött lapokat nem küldte vissza. Tekintettel a kérdés nagy fontosságára, ismételten kérjük kartársainkat, hogy amennyiben még nem tették volna e kérdőlapokat haladéktalanul küldjék vissza.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara elvi jelentőségű ipariügyi állástoglatása. Önálló iparos időközönként segédi alkalmazást is vállalhat anélkül, hogy iparigazolványáról le kellene mondania. Iparának szünetelése azonban egy évet nem haladhat, mert ha a szünetelés egy évnél tovább tart, az ipar már csak újabb iparigazolvány alapján gyakorolható. (9577—1928.) Az iparos abban az esetben is tarthat tanonecot, ha segédt nem alkalmaz. A tartható tanoncok számát jogszabály nem korlátozza. (11886—1928.) — Képesítéshez kötött két különböző — szakmában egyidejűen segédi szakbavágó gyakorlatot szerzeni nem lehet. Eppen úgy nem lehet valaki egyik iparágban tanonec, a másikban pedig ugyanabban az időben segédi. (14595—1928.) Idegen iparigazolvány alapján üzött foglalkozás iparkihágást képez. A kihágásban bínrészesként marasztalando el az, aki iparigazolványának átengedésevel a kihágás elkövetését elősegíti. (19412—1928.) Az özevgyi jogon való iparüzés esetén az özevgy abban az esetben köteles képesítését igazolni, ha tanonecot akar tartani. Személyes képesítés nélkül is tarthat azonban tanonecot, ebben az esetben köteles képesített üzletvezetőt alkalmazni. (4210—1928.)

Házikenyér előállítására nem állítható ki iparigazolvány. A házikenyérnek lényege ugyanis, hogy az nem iparszerűen és állandóan, esuápt alkalomszerűen a háztartáshoz szükségelt kenyérral együtt állítatik elő és az iparszerű és naponként visszatérő előállításra azt a házi iparszerűség jellegétől megfosztaná, mely esetben már a képesítéshez kötött pékipar tevékenységéről volna szó.

GRÓF SOMSSICH TAMÁS
BORGAZDASÁG- ÉS
KERESKEDELMI RT.

KÖZPONTI IRODA
VI. TÉRZ-KÖRÜT 9. TELEFON 142-85

MEGELEGEDETTEŒ LATJA EL MUNKÁJÁT

HA ÉLETTÉT, CSALÁDJÁT, VAGYONÁT AZ IPAROSOK ORSZÁGOS BIZTOSÍTÓ KÖTELEKÉ SZERZŐDÉSEK VISZONYBAN AZ ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGGAL BIZTOSITJA

Önérzetes mesterember saját intézményeit támogatja. Az iparosok Országos Biztosító köteleke az iparosoké. Budapest, IV., Apponyi tér 5., főemelet.
Telefon Automata 815—41.

A kereskedelemügyi miniszter a sütőipari törvények módosításáról a következőket mondta: Rövidesen benyújtható lesz a sütőipari munkák szabályozásáról szóló 1923. IV. te. módosítás. Itt az a tapasztalat azt mutatja, hogy az eredeti törvényen bizonyos változtatásokat kell készülvinni, amelyek végeredményben a munkáló jobb kihasználását célozzák. Ez egészen rövid törvényjavaslat lesz, de remélem, hozzá fog járulni ahhoz, hogy a visszasszágokat megszüntesse, amelyek most a sütőipar gyakorlásában kénytelenül fennállanak.

Ipar-e a husfűstölés? A soproni kereskedelmi és iparkamara megállapítása szerint a husfűstölést iparszerűen csak iparigazolvány útján lehet gyakorolni. Alkalmoszerűen végzett husfűstölésből azonban az iparszerűen való gyakorlás ténye még nem állapítható meg és az olyan egyént, aki nem keresetszerűleg, csak adandó alkalmankor végez husfűstölést, nem lehet kötelezni iparigazolvány váltására.

Egészségvédő intézeteket létesítenek. A népjóléti és munkaügyi miniszter minap kiadott rendeletével felhívta a törvényhatóságok első tisztviselőjét, hogy amennyiben a törvényhatósága területén a nemzeti betegségek elterjedése szükségessé teszi, az Országos Munkásbiztosító Intézetrel és más társadalmi biztosító intézetekkel munkaközösségre lépve, igyekezzenek a nemzeti betegségeket minél előbb megszüntetni.

Mikor kell a tanszerződést megkötni? Mintán azt tapasztaltuk, hogy a fenti kérdésben munkaadóink egy része tájékozatlan, az ipartörvény 135. §-át az alábbiakban közöljük:

„A tanszerződést a tanone belépésének napjától számítva négy hét alatt kell az iparhatóság előtt megkötni. A tanone alkalmazás-bavételét a munkaadó az iparhatóságnak három napon belül előszóval, vagy írásban bejelenteni köteles.

A tanszerződés megkötése előtt eltelt időt (4 hét) próbaidőnek kell venni és azt a tanidőbe be kell számítani.

A fenti mondathoz hozzá kell fűzni, hogy a próbaidő csak akkor lesz beszámítható, ha az 3 napon belül bejelentett. Ellenkező esetben a munkaadó kihágást követ el.

Csak gyakorlóiparos vállalhat az ipartestületben tisztséget. A szegedkörnyéki ipartestületek kérdést intéztek a szegedi kereskedelmi és iparkamarához aziránt, hogy megválasztható-e ipartestületi előjárósági taggá olyan iparos, aki iparát nem gyakorolja. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a kérdésre most választott az ipartestületnek, mely szerint az érvényben levő kereskedelemügyi miniszteri elvi döntés értelmében azok az iparosok, akik iparuk gyakorlását nem folytatják, de az ipartestület kötelekében megmaradtak, eselekvő választójoggal bírnak ugyan, de előjárósági tagokká nem választhatók meg. A miniszteri elvi döntés szerint tehát előnki tisztséget nem vállalhat az az iparos, aki nem gyakorolja iparát.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.
VIII., József körút 38. Telefon: J. 392—77

Mielőtt teát vásárol, próbálja ki legújabb eredeti teakeverékeinket.

Teavásárlás ügyében.

A legnagyobb angol világcégekkel karöltve, melyeknek nagyszabású teültetvényeik vannak Indiában és Kinában — sikerült olyan teakeverékeket előállítanunk, melyek színre, zamatra, erősség tekintetében messze felülmúlják a kávé-soknál eddig forgalomban levő minőségeiket. E keverék ideji szüretelésű friss termésű teakból készülnek és most vannak utban Colombóból Triszét felé úgy, hogy azok ideérkezését augusztus végére várjuk. E teákat 2½ és 5 kg-os eredeti ládákból hozzuk forgalomba, amely csomagolás a külföldön bevált módszer szerint legjobban megfelel a kávé céljainak, tekintve, hogy nem kell kibontás után nagyobb mennyiségű teát nyitott állapotban raktáron tartania. Megjegyezzük, hogy ezen célszerű eredeti csomagolás a teák árát egyáltalán nem drágítja, mert e célra igen olcsó csomagolási módot használunk.

Mielőtt tehát teavásárlásra magát elhatározza, tisztelettel kérjük, sziveskedjék ezen legújabb teakeverékeinket okvetlenül kipróbálni és tőlünk azokra nézve mintát és árajánlatot okvetlenül bekérni. A megvásárolt teát szívesen szállítjuk folytatólagosan 2½ kg-os vagy 5 kg-os tételekben; a számla a mindenkor szállítástól számítva fizetendő.

Allandóan raktáron tartunk továbbá friss termésű Darjiling, Ceemun, Ceylon, Orange-Peece, Souchong, Jáva teát és eredeti Lipton teakeverékeket.

Ugyancsak rendelkezésre állunk 40—60% rummal, elsőrangú vágott jamaikai rummal, úgyszintén vágás céljaira teljesen garantáltan tiszta 76%-os angol rummal, a legolcsóbb áron.

Figyeljünk!

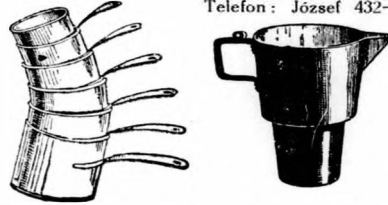
PIATNIK NÁNDOR
ÉS FIAI BUDAPEST
magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. Óvakodjunk a rossz utánzásoktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
Budapest, VII., Rottenbiller uca 17.
Telefon: J. 310—63. — Alapítottak 1824.

REISZ SÁNDOR

réműipari és cinező vállalata
Budapest, VII., Dob uca 107 sz., Rottenbiller uca sarok.
Telefon: József 432—27.

Állandó nagy raktár hávéházi és éttermi edényekben. Onozások 6 órán belül, teljes felelőség mellett eszközölkötnék. Kávéházi beinmarie (Premerie) falazását éjjeli órákban is vállalom.

Fried Zsigmond és Fia

műszertgályos
kávéházi és vendéglői berendezések
Budapest, VI., Király u. 39.

Telefon: József 428—14.

FRIED ZSIGMOND.

A legjobban bevált fridolgolyók
egyedüli készítője.

Vétel és eladás!

WALDMANN SÁNDOR

BUDAPEST, VI., JÓKAI UCCA 6. SZ.

Telefon: Aut. 102—74.

M. kir. postatakarékpénztári száml. 23737.

Egészségügyi-, víz-, gőz-, légszesz-szerelvények. Fayencemosdók, pis-soirok, kézmosdók, klosettberendezések kereskedése.

A Budapesti **KRÉTA** Vegyészeti Gyár
és Kereskedelmi Részvénytársaság
IX., Közraktár uca 12. ☉ Telefon: Aut. 863—51

kiváló minőségű kávéházi
fábla-kréta és dáko-kréta

gyártmányai kaphatók

a Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.-nél
Budapest, VIII., József körút 38. Telefon: J. 392—77

Billiárdasztalok, éttermi és kávéházi asztalok, székek, alpakka- és chinaezüs-árak, berndorfi evőeszközök és az összes kávéházi és vendéglői cikkek nagy raktára. (Új és használt.)
Porcellán és üvegáru.

Legolcsóbb árak!

Költségvetés,
árjegyzék díjtalanul.

Paplan, matrác, gyapjútakaró

és mindenfajta
ágynemű
a 70 éve fennálló

Steinschneider cég

IV., Váci uca 28 és
VII., Király uca 79
üzleteiben a leg-
jobb minőségben.

Pehelypaplanai nem pelyhedzenek.

KLEIN JAKAB

alpaccaárugyára

Budapest, VIII. Losonczy u. 15.

Városi üzlet: VI., Király uca 74.

Telefon: József 435—52.

Szállít raktárról mindennemű kávéházi és vendéglői alpacca-lefszerelést.

Mindennemű javítást saját gyáramban eszközölk.

WADLSTEINER F.

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA UCCA 5. SZ.

Kávéházi és vendéglői berendezések.
Különlegességek üveg- és porcellánedényekben.

TELEFON; AUT. 814—14.

Hüttl, Bán és Mihalik

ezelőtti

Első Magyar Üveggyár R.-T. főraktára

Budapest, V., Vörösmarty tér 1. sz.

Telefon: Aut. 811—35.

Vendéglői, kávéházi és szállodai porcellán- és üvegáru a legnagyobb választéka külön ezen célra berendezett osztályunkban.

V., József tér 11. — Tel.: Aut. 802-06

A legkiválóbb Szent István sörkülönlegesség

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod

Bejelentések a betegsegélyzőbe. A munkaadó tartozók a munkásbiztosító törvény értelmében a tanoncát minden esetben bejelenteni a betegsegélyzőbe, abban az esetben is, ha semmiféle fizetést nem kap mesterétől, sőt akkor is be kell jelenteni, ha a tanonc tandíjat fizet a mesternek. Az ügynököket s a segédet akkor is be kell jelenteni, ha nincs fixfizetése és csak jutalékot kap a munkaadótól, vagy csak ideiglenesen vagy kiegészítőként dolgozik. A bér vagy fizetés emelkedését három napon belül másolt ajánlott levélben tartozik bejelenteni a mester a betegsegélyzőnek, mert ellenkező esetben a szükséges gyógykezelés és minden egyéb kiadást a munkaadónak kell megfizetni az alkalmazottja után.

Bejelentés a munkásbiztosító pénztárbá. Figyelmeztetjük kartársainkat, hogy a kávéházakban bármilyen munkával foglalkoztatott kiegészítőt még akkor is be kell jelenteni, ha csak pár órai munkáról is van szó.

Fontos minden kávésnak, ki több alkalmazottat foglalkoztat. Elvállalom az Országos Munkásbiztosító Intézet, valamint a Budapesti Kereskedelmi Betegségi Biztosító Intézetnek a személyzet be- és kijelentését, minden héten esedékes heti fizetési jegyzék, valamint szakszerű nyilvántartásainak állandó kezelését és bármilyen folyószámla tartozás, reklamációk pontos elintézését. Továbbá vállalom minden hóban esedékes kereseti adókimutatások pontos és lelkiismeretes elkészítését és elintézését. Ügyfeleimet a szükséges mértékben hetenként 2-3-szor felkeresem. — Tauszky Illés, VI., Teréz körút 35. I. 13.

Beesületsértési pör a kávéházi kiszolgálás megtagadása miatt. Tarján Vilmost, a Newyork-kávéház igazgató-tulajdonosát beesületsértés miatt jelentette fel Schuller Vilmos artistaügynök. A feljelentés oka az volt, hogy Schuller egy este megjelent a kávéházban és a főpincér megtagadta a kiszolgálását Tarján utasítására. — Tajnel büntetőjárásbíró előtt a tárgyaláson Tarján azzal védekezett, hogy a kiszolgálás megtagadására jogos oka volt. A megelőző napon ugyanis Schuller éjjel háromig kartáyzott a kávéházban és amikor a főpincér kérte, hogy a kávéházi szabályok szerinti kartáypénzt fizesse meg, mielőtt tovább játszanék, az artistaügynök kiabálni kezdett és botrányos jelenetet okozott a helyiségben. Azt hangzott, hogy Tarján fel fogja jelenteni árdrágításért. Ekkor ő is odament hozzá és figyelmeztette, hogy többé ne jöjjön a kávéházába, mert botrányt okozó magatartása miatt nem fogják kiszolgálni. Schuller a figyelmeztetés ellenére másnap este megjelent a kávéházban és akkor történt, hogy a főpincér Tarján utasítására megtagadta a kiszolgálást. Schuller tanukat nevezett meg annak bizonyítására, hogyan sértette őt meg a kávéháztulajdonos, azonban a tanuk kihallgatására nem került sor, mert Schuller is elismerte, hogy megelőzőleg Tarján figyelmeztette, hogy ne jöjjön többé a kávéházba. Ennek alapján a bíróság felmentette Tarján Vilmost. Az indoklásban megállapította a bíró, hogy bünessélekmény nem forgott fenn, hiszen Tarján megmondta Schullernek, amikor a kartáypénzt nem akarta kifizetni, hogy többé nem fogják kiszolgálni. Így tehát nem követett el beesületsértést akkor, amikor ennek a figyelmeztetésnek megfelelően járt el.

Szerzett jog. Azok az iparosok, akik az 1922. XII. te. hatálybalépése előtt olyan ipart üztek, a melyeket csak ez a törvény köthet képesítéshez, teljesen azonos elbírálás alá esnek azokkal az iparosokkal, akik személyes képesítésük igazolása alapján gyakorolják iparukat. A törvény azzal, hogy az előbbieket szerzett jogát elismerte, hozzáférhetővé tette számukra azokat a jogokat is, a melyek megillették a többi iparosokat is.

Az alkalmazottakat megillető végkielégítés összegének megállapítása szempontjából a felmondási idő a tényleges szolgálati időhöz számítható. Az a tény, hogy az alkalmazott a szolgálati viszonyt a munkaadó szerződés megszűnése miatt kénytelen azonnal megszüntetni, lényegileg azonos elbírálás alá esik azon esettel, ha a szolgálati viszonyt a munkaadó szünteti meg azonnal, az alkalmazott hibája nélkül. (C. II. 7170-1927., 1928. VI. 21.)

Azonnal elboesátható alkalmazott. A budapesti kir. törvényszék konkrét esetben kifolyólag kimondotta, hogy azonnal elboesátható az alkalmazott, aki a cég üzletbarátja előtt fellebbvalójáról kiesinnyilván nyilatkozik.

Mit süthet a házikenyérsütő? A Csorvási Ipartestület megkeresésére a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara közölte, hogy a házikenyérsütésre iparigazolványt nyert egyéneknek süthetnek, mert a kenyeret nem az alakja, hanem az anyaga szerint kell elbírálni. Eszerint nem büntethetőek tehát azok a kenyérsütők, akik kenyeret sütnének. Tilos azonban a házikenyérsütőknek eladás céljából kiflit vagy zsmelyét sütni, azonkívül nem fogadhatnak el kenyeret vagy más tésztát bérsütésre.

Egymás segédjét elesalni — kihágás. Van eset rá, hogy a munkás minden felmondás nélkül elhagyja munkahelyét, egyszerűen nem megy be dolgozni, hanem beáll egy másik mesterhez. Az ilyen esetben a mester elesalja kartársa munkáját, ami az 1884. évi XVII. te. 157. §-a szerint kihágás. Néhány héttel ezelőtt Szegeden történt ilyen eset s a sütőiparos, akinek a munkása beállt a másikhoz, emez ellen feljelentést tett. Az ügy már a kihágási bíró előtt van, ahol valószínűleg büntetés lesz a vége, mert az említett törvény 90. §-a ezeket mondja: Az iparos oly segédekkel fel nem fogadhat, aki az előbbi munkaadóval kötött szerződésnek törvényes megszűnését, vagy azt, hogy munkaszerződése a törvény értelmében felmondás által megszűnik — nem igazolja. A 157. § pedig kimondja, hogy 20 forinttól 200 forintig büntetendő az az iparos, aki segédet kellő igazolás nélkül fogad el. Az új ipartörvény az 1885. évi törvény mindkét intézkedését érvényben hagyta.

A braziliai kávékontingentálás. A braziliai kávétermelők legutóbbi konferenciája ez évre a következőképp kontingentálta a kávéprodukciónak: Santos 1.200.000 zsák, Rio 260.000 zsák, Viktorija 150.000 zsák, Bahia 60.000 zsák, Recife 50.000 zsák és Parangua 50.000 zsák. Az egyes államok nagyobb mennyiségeket is megállíthatnak, amennyiben a newyorki tőzsde jegyzése 10 pontnál többel esőkkennék.

Springut Henrik

tojásnagykereskedő
Budapest, VI., Vasvári Pál ucca 11.
Telefon: Aut. 217-54.
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő állandó szállítója.

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szállodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán.

VILLÁNYI

PEZSGŐ

KÖZPONTI IRODA: V., BÉLA U. 8.

Kávéházi és vendéglői berendezések
új és használt állapotban
legolcsóbban
beszerezhetők

Róth Jenőnél

Budapest, VII., Valero ucca 1. szám

JÉG szállítását vállalja
és kifogástalanul teljesíti

ERZSÉBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég

Budapest, VII., Hajtsár út 153.
Telefon: József 396-32.

A „MALÁTA-PEZSGŐ-SÖR”
HOGYHA MINDIG ISSZA, EGÉSZSÉGÉT S PÉNZET
EGYRÉSZT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA.
GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ RT. KÖBANYÁN.

Püspöki uradalmi
bérpince r. Vác
Központi iroda: Budapest V. Zrínyi-u. 7.
Telefon: 13-90, 19-40.
Magyar palackos-bor különlegességek.

Garantált teljes zsirtartalmú

sajtjaink

mindenütt
beszerezhetők:
Pálpusztai-sajt,
Derby-sajt,
Romador,
Imperial.

Óvári, Trappista, Casino, Roquefort,
Roquefort dobozos.

Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság

Központi árusító-telep: Budapest, VIII.,
Tömö ucca 33/a. sz. Telefon: József 361-10

KOLÉNYI KORNÉL

KONZERVGYÁR, BUDAPEST
CÉG ALAPITVA: 1879. • TELEFON: J. 323-00

Jammjei elsőrangúak!

Kajsziarack-iz
minőségben felülmúlhatatlan!

Kapható:

Budapesti Kávéskó Áruforgalmi R-T
Budapest, VIII., József körút 38. Telefon J. 392-77

Tokaji konyak

Anima Tokaj konyak-likőr
Első Tokaji Konyakgyár R-T. Tokaj.

François pezsgő

Transylvania
Cremant rosé
Bathány brut

Telefon: Teréz 236-66.